

120. Na so langowan noto a Puphan otholun Nami Ruka a pud ko manga Totholan ko manga Sogo, - na pukhisabapon a kapuphakabagura Mi ko Poso o Ka: Na saya shisaya a Kiyapakatalingoma Ruka o bunar, go thoma, go undao ko Khipaparatiyaya.

121. Na Tharowangka ko siran a di Mapaparatiyaya: A nggalubuk kano sa sadun sa kapasang iyo: Mata-an! A Sukami na Punggalubuk Kami (mambo);

122. Go nayao kano! Ka Mata-an! A Sukami na nomanayao Kami (mambo).

123. Na ruk o Allah so Migagaib ko manga Langit a go so Lopa, go ron phakandoda so Mapunggolaola sa kalangolangowan niyan: Na Shwasowatangka Sukaniyan, go Sarisingka Sukaniyan. Na kuna a ba di Mai-inungka o Kadnan Ka so gi-i niyo nggolaola-an.

Surah Yusuf-12

Si-i ko ngaran o Allah, a Masinggagao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Ra. So Allah i Mata-o ko paka-a antapan Niyan non. Giya-i so manga Ayat ko Kitab a Puphakapayag (ko ontol a go so ribat).

وَكُلَّا نَقْصُنْ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرَّسُولِ مَا
نَثَثْتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ
الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذَكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ

(١٢٠)

وَقُلْ لِلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ
إِنَّا عَمِلُونَ

(١٢١)

وَأَنْظِرُوا إِلَيْنَا مُنَظَّرُونَ

(١٢٢)

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ فَإِنْدُهُ وَتَوَكَّلَ
عَلَيْهِ وَمَا رُبِّكَ بِغَيْرِ عَمَانَعَمَلُونَ

(١٢٣)

سُورَةُ يُوسُفٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرِّبُّكَ أَيْتَ الْكِتَبِ الْمُبِينِ

(١)

2. Mata-an! A Sukami na Initor-on Nami Sukaniyan sa Kapangadi a basa Arab, ka-a niyo kasaboti.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِرْعَوْنَ نَاعِرَيْتَ الْعَلَمَكُمْ
تَعْقِلُوكَ

3. Sukami na Puphanotholun Nami Ruka (Ya Muhammad) so lubi a mapiya a manga Tothol, si-i ko Kini-ilahamun Nami Ruka sangka-i a Qur-an: Na Mata-an a miyalanoi Ka ko ona-an naya a pud dun ko di Khipaka-i inungka.

تَخْنُونَ نَفْصُلَ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْفَصَصِ بِمَا
أَوْجَحَنَا إِلَيْكَ هَذَا الْفَرْزَانَ وَإِنَّ
كُثُرَ مِنْ قَبْلِهِ لَمْ يَنْ
الْغَفِيلِينَ

4. Gowani na Pitharo o Yusuf ki Ama Iyan: Hai Ama Ko! Mata-an! A Sakun na Pithataginup Akun a sapolo a go isa a Bito-on go so Alongan go so Olan: A miya-ilai Akun Siran a Mangangalimbaba-an siran Rakun!

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَتَأَبَّتْ إِنِّي رَأَيْتُ
أَحَدَ عَشَرَ كَوَافِكَابَا الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ
لِي سَاجِدِينَ

5. Pitharo (o Yaqoub): Hai Wata Ko! Dingka Puphanothola so Taginupun Ka ko manga Pagaringka, ka Pagan tanganan Ka iran sa tipo: Mata-an! a so Shaitan na ridowai o Manosiya a mapayag!

فَالَّذِي يَنْبَغِي لَنَفْصُلَ رُؤْيَاكَ عَلَى
إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوكَ كَيْدًا إِنَّ
الشَّيْطَانَ لِلإِنْسَنِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

6. Na giyaya i Kaphiliya Ruka o Kadnan Ka, go kipagunda-o Niyan Ruka ko ta-awil o manga Tothol, go katharotopa Niyan ko Limo Iyan Ruka a go so manga Moriatao o Yaqoublagid o kiyatarotopa Niyan non ko dowa Lokus Ka gowani: A so Ibrahim go so Ishaq! Mata-an! A so Kadnan Ka na Mata-o, a Maongangun.

وَكَذَلِكَ يَعْنِيَكَ رَبُّكَ وَيَعْلَمُكَ مِنْ
تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُشَرِّعُكَ نَعْمَلَهُ
عَلَيْكَ وَعَلَى مَالِ يَعْقُوبَ كَمَا أَنْتَهَا عَلَى
أَبَوِيكَ مِنْ قَبْلِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ

7. Sabunsabunar a adun, a miytago ko (Totholan ko) Yusuf a go so manga Pagari Niyan a manga Tanda a ruk o Puphamangingisha.

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْرَجَهُ مَا يَنْتَ
لِلْسَّائِلِينَ

8. Gowani na Pitharo iran: A Mata-an! A so Yusuf a go so Pagari Niyan na Pukhababaya-an o Ama tano a di sukutano: A sukutano na madakul tano. Mata-an! A si Ama tano na tithe a miytago ko karibat, a mapayag!

إِذْ قَالُوا يُوسُفَ وَأَخْرَجْهُ أَحَبْتَ إِلَيْهِ
أَبِنَاءِ مِنَّا وَنَحْنُ عُصَبَةٌ إِنَّ أَبَانَ الْفَى
صَلَلِ مُثِينٍ

9. (Miyatharo o isa kiran a:) Bonowa niyo so Yusuf o di na bowangun niyo ko Lopa (a mawatan), ka-an rukano mabonayon so gagao i Ama iyo: Go angkano mabaloi ko oriyan niyan a pagtao a Miyamakapiya!

أَفْنَلُوا يُوسُفَ أَوْ أَطْرَحُوهُ أَنْضَادَهُ
لَكُمْ وَجْهُهُ أَيْكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ
قَوْمًا صَدَلِيلِينَ

10. Pitharo o Mitharo a pud kiran: A di niyo mbonowa so Yusuf, na ba niyo dun ologa ko malibotung a landung, ka-an mato-on o saba-ad ko somasagad o sukano na punggolaola-an niyo.

قَالَ فَأَيْلُ مِنْهُمْ لَا نَفْنَلُوا يُوسُفَ وَأَلْقُوهُ
فِي غَيَّبَتِ الْجَبَرِ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ
السَّيَارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَعَلِيَّانِ

11. Pitharo iran: Hai Ama ami! Inongka rukami di shana-an so Yusuf,- a Mata-an! A sukami na tithe a phagompiya-an nami?

قَالُوا يَتَأَبَّأَانَا مَالِكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَيْنَا يُوسُفَ
وَإِنَّا لَهُ لَنَّصِحُونَ

12. Sogowangka a monot rukami amag ka-an mababaya go an makanggitagita, ka Mata-an! A sukami na sisyapun nami dun.

أَرْسَلْهُ مَعَنَّا غَدَّا يَرْتَبِعُ وَيَلْعَبُ
وَإِنَّا لَهُ لَحَفِظُونَ

13. Pitharo Iyan: A Mata-an! A Sakun na titho Akun a mimboboko a kaphakaonota niyo Ron: Go ipukhawan Nakun o ba makan a Sarigala a sukano na di niyo maiinungka.

14. Pitharo iran: A ibut o makan Sukaniyan a Sarigala a sukami na madakul kami, na Mata-an! A sa maoto na titho kami a manga ilang!

15. Na kagiya a mapakaon ot iran, go miya-opakat siran sa pagologun nirana ko malibotung a landung: Na ini Ilaham Ami Ron: A Mata-an a Maphanothol Ka kiran ndun a siyowa iran na-i sa siran na di iran katawan.

16. Na miyakaoma siran ki Ama iran ko kagabigabi, a puphamanugad siran.

17. Pitharo iran: Hai Ama ami! Mata-an! A lomiyalakao kami a gi-i kami magoradorad, na inibagak ami so Yusuf si-i ko manga igagama ami; na Kiyan Sukaniyan a Sarigala, na da Ruka i Bakamingka Paratiyaya-a apiya pun sukami na manga bunar.

18. Na mini-oma iran so Bangkala (o Yusuf) a masasalapot a rogo a kabokhag. Pitharo (o Yaqoub): A kuna, ka pipharasan rukano o manga napso niyo so Miyanggolaola; na Sabar dun a maliwanag: Ka so Al-

فَالْإِنْسَانُ لَيَحْزُنُنِي أَنَّ تَذَهَّبُوا إِلَيْهِ
وَأَخَافُ أَنْ يَاكُلَّهُ الْذِئْبُ وَأَنْتَ
عَنْهُ عَنْقُلُونَ (١٣)

فَالْأُولَئِنَّ أَكَلَهُ الْذِئْبُ وَنَحْنُ
عُصَبَةٌ إِنَّا إِذَا الْخَسِرُونَ (١٤)

فَلَمَّا دَهَبُوا إِلَيْهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَتَعَلَّهُ فِي
غَيْبَتِ الْجِبْرِيلِ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لِتُنَتَّهُمْ
بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ (١٥)

وَجَاءَهُ وَأَبَاهُمْ عَشَاءَ يَكُونُ (١٦)

فَالْأُولَئِنَّ أَبَاهُمْ إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَيْقُ
وَرَكَّنَاهُ يُوسُفَ عِنْدَ مَتَعْنَا
فَأَكَلَهُ الْذِئْبُ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا
وَلَوْكُنَّا صَدِيقِنَ (١٧)

وَجَاءَهُ وَعَلَى قَيْصِيهِ يَدَمِ كَذِيبٌ قَالَ
بَلْ سَوْلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبَرْ
جَيْلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا
تَصْفِقُونَ (١٨)

lah i Phanguniyan sa Tabang ko iphuropa niyo.

19. Na miyakaoma a isa ka lalakawan: Na Siyogo iran so puphaka-sagubun niram, na tiyayothon niyan so panabo iyan (ko landung). Pitharo iyan: Hai ontong akun nai-i! Kati-i so Bagowamama! Na piyguma iran (ka biyaloi ran) a tamok! Na so Allah na katawan Niyan so gi-i ran nggolaola-an!

20. Na Piphasa iran sa arga a korang,- a manga Dirham a miyapagitong: Go miyabalo siran non a pud ko da-on pamagarga!

21. Na Pitharo o Miyamasaon sa Missir ko Karoma niyan: A phiyapiya-ingka so darpa Iyan: Masikun a makanggai rukuta a gona, o di na kowa-an ta Sukaniyan a Watata. Na giyaya man i kiyapakakhapa-ar Ami ko Yusuf si-i sa Lopa (a Missir), go an Ami Ron Minda-o so Tawil o manga Tothol. Na so Allah na di kharun ko showa-an Niyan; na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di iran katawan.

22. Na kagiya a Iraot ko kiakhasad Iyan, na bigan Ami Sukaniyan sa Ongangun go Kata-o: Na lagid aya man a kambalasi Ami ko miphipiyyapiya.

23. Na piyangabaya-an Sukaniyan o (Zulaikha a) Khiwalai ko

وَجَاءَتْ سِيَارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَذَلَّهُمْ
دُلُوهُ قَالَ يَبْشِرَى هَذَا أَعْلَمُ وَأَسْرَوْهُ
بِضَعَةٍ وَاللهُ عَلَيْهِ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

وَشَرَوْهُ شَمَنْ بَخْسِ دَرَهْمٍ
مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنْ
الْزَاهِدِينَ ﴿٢٠﴾

وَقَالَ الَّذِي أَشْرَكَهُ مِنْ مَصْرَ لِأَمْرَاتِهِ
أَكْثَرُهُمْ مُؤْنَهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعُنَا
أَوْ نَنْخَذُهُ وَلَدَأْ وَكَذَلِكَ مَكَانًا
لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْعَلَمُهُ مِنْ
تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللهُ عَالِيٌّ عَلَى
أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾

وَلَمَّا بَلَغَ أَشَدَّهُ مَاتَتْهُ حُكْمًا وَعَلِمَ
وَكَذَلِكَ بَعْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

وَرَوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي تَهَاجِنَ نَفْسِهِ

babalingan Niyan sa giyadun a ginawa Niyan: Go pinggalidan niyan so manga pinto, sa Pitharo iyan: Songka si-i ka sadun sa kabaya-a Ka rakun! Pitharo (o Yusuf): A Mulindong Ako ko Allah! Mata-an naya! A so Kadnan ko na phipiyapiya-an Niyan so darpa Akun! Mata-an naya! A di phakasulang sa maliwanag so manga Darowaka!

24. Na Sabunsabunar a kiyagudian non (so Zulaikha) go kiyagudian Rukaniyan (mambo so Yusuf), opama ka da Niyan mailai so Tanda o Kadnan Niyan (na khitaloga-on): Giyaya (i Pingolaola Mi), ka-an Ami mapakalidas ko marata go so pakasingai: Mata-an! A Sukaniyan na pud ko manga Oripun Ami, a Piyaman olabos.

25. Na miyagorad siran ko pinto, na miyarudit iyan so Bangkala (o Yusuf) sa talikhodan: Go mini-phasugawa iran si Karoma niyan si-i ko pinto, Pitharo (o Zulaikha): A da-a balas ko tao a phikhadiyat Niyan so ta-alok ruka sa marata a rowar ko kakalabosowa-on, o di na siksa a malipudus.

26. Pitharo (o Yusuf): A sukanian i miyangabaya Rakun sa gina-wa Ko. Na adun a mishaksi a saksi a pud ko tonganai niyan, (a Pitharo iran):- o so Bangkala (o Yusuf) na si-i miyaburat sa sangoran, na bu-

وَغَلَقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْنَاتِ لَكُفَّ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّ الْحَسَنَ مَشْوَأْ إِنَّمَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣﴾

وَلَقَدْ هَمَتِ بِهِ وَهُمْ بِهَا تَوَلَّ أَنْ رَأَى بُرْهَنَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ الْسُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٦﴾

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ فِي صَدَهُ مِنْ دُبُرِهِ أَفْنِيَ سَيِّدَهَا لَدَّا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُهُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابُ الْيَمِّ ﴿٤٧﴾

قَالَ هِيَ زَوْدُنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ فِي صَدَهُ قُدْمَ مِنْ قُبْلٍ فَصَدَّقَتْ وَهُوَ مِنْ الْكَذِيلَيْنَ ﴿٤٨﴾

nar (so Zulaikha), na so Yusuf na pud ko manga bokhag!

27. Na o so Bangkala Iyan na si-i miyarudit sa talikhodan, na miya-mokhag (so Zulaikha), na so Yusuf na pud ko manga bunar!

وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قَدْ مِنْ دُبُرِ فَكَذَّبَ
وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٤٧﴾

28. Na kagiya mailai (i Karoman niyan) so Bangkala Iyan,- a si-i miyarudit sa talikhodan- na Pitharo iyan: A Mata-an naya! A pud ko antangan niyo a marata! Mata-an! A so antangan niyo (a manga Babai) a marata na mala!

فَلَمَّا رَأَهَا قَمِيصَهُ قَدْ مِنْ دُبُرِ قَالَ إِنَّهُ
مِنْ كَيْدِ كُنَّ إِنَّ كَيْدَ كُنَّ عَظِيمٌ ﴿٤٨﴾

29. Yusuf! Talikhodingka dun na-i; na Panguni ka sa Ma-ap (Zulaikha), makapantag ko Dosangka! Mata-an! A suka na miyabaloi ka a pud ko miyangadodosa!

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي
لِذَنِيْكَ إِنَّكَ كُنْتَ مِنَ
الْخَاطِئِينَ ﴿٤٩﴾

30. Na Pitharo o manga Babai ko Bandar a Ingud: A so Karoma o Aziz na puphangabaya-an niyan so Mangoda niyan sa guyadun a gina-wa niyan: Sabunar a miya bunsad iyan so poso iyan a kabaya; Mata-an! A Sukami na titho a pukhailai ami sukaniyan ko karibat a mapayag.

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ أَمْرَأُ
الْعَزِيزِ تُرْوِدُ فَنَاهَا عَنْ نَفْسِهِ
قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّ الَّذِنَاهَا فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٠﴾

31. Na kagiya a manug iyan so anta-anta iran non, na Siyogo an niyan siran go pithiyagar an niyan siran sa Pangunungkun: Na piya-mugan niyan so oman i isa kiran sa gulat: Go Pitharo iyan: (Hai Yusuf!) Liyowingka siran, Na kagiya a

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَا كَرِهَنَ أَرْسَلَتْ إِلَيْنَاهُ
وَأَعْنَدَتْ لَهُنَّ مُشَكَّا وَأَتَتْ كُلَّ وَجْهَةٍ
مِنْهُنَّ سِكِينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَنْهُنَّ فَلَمَّا
رَأَيْهُمْ أَكْبَرَهُمْ وَقَطَعُنَّ أَيْدِيهِنَّ وَقَلَّ

حَسْنَ اللَّهُ مَا هَذَا بَشَرٌ إِنْ هَذَا إِلَّا الْمَلَكُ كَرِيمٌ

mailai ran Sukaniyan, na miyaluma siran non, go miyan gakakarad iran a manga lima iran: Na Miyatharo iran: Soti so Allah! Kuna a ba ini Manosiya! Da ko ungkai inonta na Malaikat a Susula-an!

32. Pitharo (o Zulaikha): Na giyoto man so piyamaganta ako niyo ron! Na Sabunsabunar a piyangabaya-angko Sukaniyan sa giyadun a ginawa Niyan na minda! Na Ibut o di Niyan nggolaola-a so Sogowan ko Ron, na khalaboson ndun, go khabaloi dun a pud ko Miyamakaito!

33. Pitharo (o Yusuf): Kadnan Ko! So kalaboso i pukhababaya-an Ko a di so ipundolon niran Rakun: Na o di Akongka pakalidas ko antangan niran a marata, na mitaliyadok Ako kirian go mabaloi Ako a pud ko di manga Tata-o.

34. Na Tiyarima o Kadnan Niyan na piyakalidas Iyan ko antangan niran a marata: Mata-an! A Sukaniyan so Puphakanug, a Mata-o.

35. Oriyan o kiyapayag iyan kirian, si-i ko oriyan o kiya-ilaya iran ko manga Tanda, na (miyatomo o Azis a) kalaboson niyan ndun taman ko masa (a kada o siyanta).

36. Na adun a miyapud Iyan ko kalaboso a dowa Mangoda. Pitharo

قَالَ فَذَلِكَ لَكُنَ الَّذِي لَمْ تَنْتَنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَوَدْنِي عَنْ نَفْسِهِ فَأَسْتَعْصِمُ وَلَيْسَنِي لَمْ يَفْعَلْ مَاءَ أَمْرِهِ لِيُسْجِنَنِي وَلَيَكُونَا مِنَ الصَّاغِرِينَ

٣٣

قَالَ رَبِّ السَّجْنِ أَحَبُّ إِلَىٰ مَمَآيِّدِهِ عُونَىٰ إِلَيْهِ وَإِلَّا نَصَرِفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبَحْ إِلَيْهِنَّ وَلَكُنْ مِنَ الْمُجْهَلِينَ

٣٤

فَاسْتَجَابَ لِهِ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

٣٥

ثُمَّ بَدَأَ الْمَهْمَمَ مِنْ بَعْدِ مَارَأَهُ الْأَيَّنَتِ لِيُسْجِنُنَّهُ حَتَّىٰ حِينَ

٣٦

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٌ قَالَ

o isa sa dowa oto: A Mata-an! A Pithataginup akun a puthumuk akosa arak. Na Pitharo o pud iyan: A Mata-an! a Sakun na Pithatagin-up akun a ma-awid ako ko poro o Olo akun sa roti, a pukhun non a Papanok. Panthalangka rukami i Ta-abir iyan: Mata-an! A sukami na pukhailai ami Suka a pud ko Miphipyapiya.

37. Pitharo (o Yusuf): A da-a phakatalingoma rukano a Pangnungkun a pagupur rukano to a dowa a ba Akun rukano da Mapanthalol so o sayan non ko da niyan rukano pun kapakatalingoma. Giyoto man na pud ko Inindao Rakun o Kadnan Ko. Mata-an! A Sakun na giyanatan Ko so okit o pagtao a di ran Paparatiyaya-an so Allah. go siran na so Akhirat na siran na o Ongkirun nirana.

38. Na Inonotan Ko so okit o manga lokus Akun,- a so Ibrahim, a go so Ishaq, go so Yaqoub; di Rukami patot o ba Ami rimbangun ko Allah so apiya antona-a: Giyoto man na pud ko Gagao Rukami o Allah go si-i ko manga Manosiya: Na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di siran Phanalamat:

39. Hai dowa katao a pud Akun ko kalaboso! Ba so manga Katohnan a mbidabida i tomo, antawa-a so Allah a Isa Isa, a Phakaba-as?

أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَيْنِي أَغْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ
الْآخَرُ إِنِّي أَرَيْنِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي
خَبْرًا تَأْكُلُ الظَّيْرُ مِنْهُ بَيْتَنَا يَاتِيْنِيْهِ
إِنَّا نَرَنَّدُ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ٣٦

قَالَ لَأِيْتِكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِيهِ إِلَّا
بَئَثَّكُمَا بَأْتُهُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا
ذَلِكُمَا مَعَالِمِيْ رَبِّيْ إِنِّيْ تَرَكْتُ
مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ كُفَّارُونَ ٣٧

وَأَتَبَعْتُ مَلَّةً أَبَاءَهُ إِنْرَهِيمَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ
لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ
مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ
أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ٣٨

يَصَحِّي السِّجْنَ أَزْيَابٌ
مُتَفَرِّقُوكَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ
الْقَهَّارُ ٣٩

40. Da ko Pushimba-an niyo a salakao Rukaniyan inonta na manga ngaran a ini pamutho niyo sukanian,- sukano a go so manga lokus iyo,- da-a Initoron non o Allah a katantowan: Da ko kokoman inonta na ruk o Allah: Ini Sogo Iyan a da-a Pushowasowata niyo a rowar Rukaniyan: Giyaya man i okit a ontol, na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di ran katawan.

41. Hai dowa katao a pud Akun ko kalaboso! So isa rukano na kaphthalagadan niyan sa inomun a arak so Kadnan niyan: Na so pu-man so pud iyan, na khasola, na khun a Papanok so Olo niyan. Miyapasad so khasowa a so phakipitowa iyo to.

42. Na Pitharo Iyan ko miyaguda Iyan a Mata-an! A sukanian i phakasulang kiran sa maliwanag: A aloya Kongka ko Kadnan Ka. Na linipat sukanian o Shaitan ko kahloya niyan non ko Kadnan niyan: Na miyakatarug ko kalaboso sa miyakapira ragon.

43. Na Pitharo o Datu (sa Misir): A Mata-an! A Sakun na Pithataginup Akun a pito a manga Sapi a manga kaolit, a pukhun siran o pito (a manga Sapi) a manga pagti,- go pito a mangunguto a lomolombai, go (pito a) pud iyan a manga gango. hai manga Nakoda! Pitowa-a

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُوْنِهِ إِلَّا أَسْمَاءً
سَمَيَّتْ مِنْهَا أَنْتُمْ وَإِبْرَاؤُكُمْ
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَنٍ إِنَّ الْحُكْمَ
إِلَّا لِلَّهِ أَمْرًا لَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيمَانَ ذَلِكَ
الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ وَلَكُمْ أَكْثَرُ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ

يَصْحِحِي السِّجْنَ أَمَا حَدَّ كُمَا فَيَسْقِي
رَبِّهِ خَمْرًا وَأَمَا الْأَخْرَى فَيُصْلِبُ
فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ قُطْعَى
الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْفِتِيَانٌ

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٌ مِنْهُمَا
أَذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنْسَنَهُ
الشَّيْطَنُ ذَكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي
السِّجْنِ بِضَعْ سِينَينَ

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ
سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعَ عَجَافٌ
وَسَبْعَ سُبْلَاتٍ خُضْرٌ وَأَخْرَى
يَأْسَنْتَ يَتَاهُ الْمَلَأُ أَفْتَوْنِي فِي رُؤْيَنَى
إِنْ كُنْتُمْ لِرَءَةً يَا تَعْبُرُونَ

niyo Rakun so Taginupun Ko o sukano na so Taginupun na Khat-a-abir iyo.

44. Pitharo iran: A shaosha-oganan a manga taginupun, nadi kami Mata-o toma-abir ko manga taginupun (a lagidan).

45. Na Pitharo o miyakasulang sa maliwanag sa dowa oto, a miyakatadum ko oriy o miyathai a masa: A sakun na Maphanothol akun rukano so Ta-abir iyan: Na Sogo i niyo (so Yusuf).

46. (Na Pitharo iyan a:) Yusuf! Hai Mumamata-an! Pitowa-angka rukami so makapantag ko pito a manga Sapi a manga kaolit a pukhun siran o pito (a manga Sapi) a manga pagti, go pito a mangunguto a lomolombai, go (pito a) pud iyan a manga gango: Ka-an ako makan-dod ko manga Manosiya, ka-an nir-an katokawi.

47. Pitharo (o Yusuf): A Pamola kano sa pito ragon a makathondontondog, na sa pukharagon niyo na di niyo purorowa ko andag iyan, inonta so maito a pukhun niyo;

48. Oriyan niyan na phakatalin-goma ko kaipos oto a pito (ragon), a manga sikot a khalungan nir'an so pithiyagar iyo kiran,- inonta so mai-to ko tataliyongun niyo:

فَالْوَآأَضَفَتُ أَخْلَبَرْ وَمَا نَخَنْ تَأْوِيلْ
الْأَخْلَبَرْ يَعْلَمْ يَعْلَمْ

وَقَالَ اللَّهُ يَخْأَمْهُمَا وَأَذْكَرَ بَعْدَمَةَ أَنَا
أَنِّي نَسْكُمْ بَتَأْوِيلِهِ فَأَزْسِلُونَ

يُوسُفُ أَيْهَا الصِّدِيقُ أَفِتَنَافِ سَبْعَ
بَقَرَاتِ سَمَانِيَأَكْلُهُنَّ سَبْعَ
عِجَافُ وَسَبْعَ شُبْلَدَتِ خُضْرَ
وَأَخْرَ يَاسِنَتِ لَعْلَى أَرْجَعَ إِلَى النَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ

فَالْتَّرْزَعُونَ سَبْعَ سِينَ دَأْبَا فَأَحَصَدْتُمْ
فَذَرُوهُ فِي سُبْلَلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مَمَّا
نَأْكُونَ

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعَ شِدَادِيَّا كُلُّ
مَاقْدَمَتُمْ هُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مَمَّا تَحْصِنُونَ

49. Oriyan niyan na adun a phakatalingoma ko kaipos oto a ragon a pagodarunon so manga Manosiya, go makaphanumuk siran non (sa mbarambarang a onga).

50. Na Pitharo o Datu: A Pakasongna niyo Rakun Sukaniyan. Na kagiya a makaomaon so Sogo, na Pitharo Iyan: A kasoi ka ko Kadnan ka, na isha-an ka-on o antona-a i butad o manga Babai a so miyangakakarad iran so manga lima iran? Mata-an! A so Kadnan Ko na so antangan nirana marata na katawan Niyan.

51. Pitharo (o Datu): A antona-a i miyasowa iyo gowani a Pangabaya-an niyo so Yusuf sa so dun so ginawa Niyan? Pitharo iran: Soti so Allah! Da-a katawan nami a karata-an Niyan! Pitharo o Karoma o Azis: A imanto na miyapayag so bunar: Sakun na piyangabaya-an ko Sukaniyan sa giyadun a ginawa niyan na Mata-an! A Skaniyan na pud dun ko manga bunar.

52. (Pitharo o Yusuf a:) Giyaya man na a niyan katokawi a Mata-an! A Sakun na da-a Kun ndonsiyan Sukaniyan ko kigagaib iyan, go Mata-an! A so Allah na di Niyan phakagagadun so antangan a marata o mamakadodorata.

53. Na di Yakun khikiyas a ginawa Ko: Mata-an! A so ginawa na

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ
النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٦٥﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتَوْنِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ
الرَّسُولُ قَالَ أَرْجِعْ إِلَيَّ رَبِّكَ فَسَعَلَهُ
مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَعْنَ أَيْدِيهِنَّ إِنَّ
رَبِّي يَكْيِدُهُنَّ عِلْمًا ﴿٦٦﴾

قَالَ مَا خَطَبُكُنِّي إِذْ رَأَوْدَنَّ يُوسُفَ عَنْ
نَفْسِهِ قُلْنَ حَشَ اللَّهُ مَا عَلِمْتَنِي
مِنْ سُوءٍ قَالَتْ أُمَّرَاتُ الْعَزِيزِ الْآنَ
حَصَصَنَ الْحُقُوقَ أَنَّارَوْدَتُهُ عَنْ نَفْسِهِ
وَإِنَّهُ لِمَنِ الصَّدِيقِينَ ﴿٦٧﴾

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخْنُهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَابِرِينَ ﴿٦٨﴾

* وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَارَةٌ *

titho a Somosogo ko marata, inonta so ini Kalimo o Kadnan Ko: Mata-an! A so Kadnan Ko na Manapi, a Makalimo-on.

54. Na Pitharo o Datu: A pakasonga niyo Rakun, ka tindosun Ko Sukaniyan si-i ko ginawa Ko. Na kagiya a Mimbitiyara-i Niyan, na Pitharo Iyan: A Mata-an! A Suka sa Alongan na-i, si-i ko Hadapan Nami, i Piyakapha-ar a sasana-an!

55. Pitharo Iyan: A baloya Kongka (a sasana-an) ko manga Kakawasa-an ko Lopa (a Missir): Mata-an! A Sakun na masiyapun, a Mata-o.

56. Na giyaya man i kiyapaka-khana-ar Ami ko Yusuf ko Lopa (a Missir), Puphagingud on sa sadun sa kabaya Iyan. Ipuphamili Ami so Limo Ami ko tao a kabaya Ami, go di Ami pagilangun so Balas ko Miphipiyyapiya.

57. Na Mata-an a so Balas ko Akhirat i mapiya, ko siran a Miyamaratiyyaya, go Miyamananggila.

58. Na miyakaoma so manga Pagari o Yusuf: Na somiyolud siran non, na miyakilala Niyan siran, a siran na masasawang siran non.

59. Na kagiya a mibugai Niyan kiran so angin niran, na Pitharo Iyan: A pakasonga niyo Rakun so

بِالسَّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبُّ إِنَّ رَبَّيْ عَفُورٌ
رَّحِيمٌ

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتَنْوَنِي بِهِ أَسْتَحْلِصُهُ لِنَفْسِي
فَلَمَّا كَلَمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لِدَيْنَا مَكِينٌ
أَمِينٌ

قَالَ أَجْعَلْنِي عَلَى خَرَابِ الْأَرْضِ إِنِّي
حَفِظُ عَلَيْمٌ

وَكَذَلِكَ مَكَانًا لِيُوْسُفَ فِي الْأَرْضِ
يَتَبَوَّأْ مِنْهَا حِيتُ يَشَاءُ نُصِيبُ
بِرَحْمَتِنَا مَنْ شَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ

وَلَا جُرُونَ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا
وَكَانُوا يَنْقُونَ

وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ
فَعَرَفُوهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ

وَلَمَّا جَهَرَ هُمْ بِهَا زَهُمْ قَالَ أَتَنْوَنِي بِأَخْ
لَكُمْ مِنْ أَيْكُمْ أَلَّا تَرَوْنَ أَيْ أُوفِي

Pagari niyo ko Ama iyo, ba niyo di khailai a Mata-an! A Sakun na Putharotopun Ko so kapagasad, go Sakun i lubi a mapiya ko Puphamolosan?

آلَّا كِنْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُتَزَلِّينَ ٦٩

60. Na o di niyo Rakun mapakasong, na di kano Rakun Makapamoko, go di kano Rakun phagobai.

فَإِنْ لَمْ تَأْتُقْ بِهِ فَلَا كِنْلَ لَكُمْ عِنْدِي
وَلَا نَقْرَبُونَ ٦٩

61. Pitharo iran: A pagomayokun nami Sukaniyan ki Ama Iyan: Go Mata-an! A sukami na nggolala-an nami dun.

فَالْوَاسِرُودُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا
لَفَعِيلُونَ ٦١

62. Na Pitharo Iyan ko manga Ngongoda Niyan: A tagowa niyo so manga dagangan nirana ko manga potal iran, ka-aniran makilala amai ka makabaling siran ko manga talok kirana, ka-an siran Rukutano makakasoi.

وَقَالَ لِفَتَنَتِيهِ أَجْعَلُوكُمْ ضَعُفَهُمْ فِي
رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرُفُونَ إِذَا أَنْقَلَبُوا
إِلَى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ٦٢

63. Na kagiya a makabaling siran ki Ama iran, na Pitharo iran: Hai Ama ami! Miyarun rukami so kapanmoko, na Pakaonotangka rukami so Pagari ami, ka-an kami makapamoko; go Mata-an! a sukami na siyapun nami dun.

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَى أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَاهَا
مُنْعِ مِنَ الْكِنْلِ فَأَرْسَلَ مَعَنَا أَخَانَا
نَكْتَلَ وَإِنَّا لَهُ لَحَفِظُونَ ٦٣

64. Pitharo (i Ama iran): A da ko kisana-an Ko rukano Rukaniyan inonta na lagid o kinisana-an Ko rukano ko Pagari Niyan gowani; na so Allah i Taralbi a mapiya a somisiyap, go Sukaniyan i lubi a Makalimo-on ko Puphamangalimo!

فَالَّهُمَّ إِنَّكَ مُنْكِمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا
أَمْنَكْتُمْ عَلَى أَخِيهِمْ مِنْ قَبْلِ فَاللهُ خَيْرٌ
حَفِظًا وَهُوَ أَحْمَمُ الرَّاحِلِينَ ٦٤

65. Na kagiya a pamukarun nir-an so manga barang iran, na miyat-on nir-an non so manga dagangan nir-an a inikasoi kir-an. Pitharo iran: Hai Ama ami! Antona-apun i pumbabano-gun nami? Kati-i so manga dagangan nami a inikasoi rukami: Go pukhikowa mi sa Pangunung-kun so pagtao tano; go siyapun nami so Pagari ami; go makaoshor kami sa isa ka rorana a Onta. Giyoto man i kapamoko a malbod.

66. Pitharo Iyan: A di Yakun rukano dun phakaonotun taman sa di Ako niyo bugan sa mailot a diyandi, a pho-on ko Allah, sa Mata-an a phakandodun niyo Rakun ndun Sukaniyan, inonta o ba kano katangkali. Na kagiya a ibugai ran non so diyandi iran, na Pitharo Iyan: a so Allah i Tomotonggo ko Katharo Tano!

67. Go Pitharo Iyan: Hai manga Wata Ko! Di kano sholud ko Pinto a satiman: Na solud kano ko manga Pinto a makambubulabulag; na da-a khitabang Akun rukano ko (Kokoman o) Allah a maito bo: Da ko Kokoman inonta na ruk o Allah: Sukaniyan i Siyarigan Ko: Go Sukaniyan na Sarigi o Puphamanarig.

68. Na kagiya a somulud si ran sa sadun sa Sogowan kir-an i Ama iran, na da-a Minitabang Iyan kir-an ko (Kokoman o) Allah a maito bo: Ogaid na so hadiyat a shisi-i sa

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَعْهُمْ وَجَدُوا
بِضَعَتْهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا
يَا أَبَانَا مَا بَيْنِ يَدَيْهِمْ هَذِهِ
إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَخَفَظَ أَخَانَا
وَنَزَدَهُ دَكْنِيلَ بَعْرِيزَ ذَلِكَ كَيْلٌ
سَيِّرٌ

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُونَ
مَوْتَقَاتِنَ اللَّهُ لَنْ أُنْثِيَ بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَ
بِكُمْ فَلَمَّا آتَوهُ مَوْتَقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَى
مَا نَقُولُ وَكِيلٌ

وَقَالَ يَكْنَى لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَجِدْرٍ
وَادْخُلُوا مِنْ بَوْبٍ مُتَفَرِّقَةً وَمَا أَغْنَى
عَنْكُمْ مِنْ كُلِّ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا
لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلَيَسْتُوكِيلٌ
الْمُتَوَكِّلُونَ

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَرْمَهُمْ أَبُوهُمْ
مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنْ كُلِّ اللَّهِ مِنْ
شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَقْسٍ يَعْقُوبَ

ginawa o Yaqoub, na mininggolalan Niyan oto. Na Mata-an! A Sukaniyan na titho a adun a tanod Iyan ko Ininda-o Ami Ron: Na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di iran katawan.

69. Na kagiya a somolud siran ko Yusuf, na inikakup Iyan si Pagari Niyan; Pitharo Iyan: A Mata-an! A Sakun na Sakun si Pagaringka; na Dingka Pumboko-on so Pinggolao-la iran.

70. Na kagiya a mibugai Niyan kirian so angin nirian, na tiyago Iyan so Phaginoman ko Potal i Pagari Niyan. Oriyan niyan na Miyanaganawag so Puphananawag: Hai manga Komokoda sa Oonta! Mata-an kano! A titho a manga tukhao!

71. Pitharo iran: Sa somiyangor siran kirian: Antona-a i miyada a puphangudugun niyo?

72. Pitharo iran: A Puphangudugun nami a miyada a gantang o Datu; na sa tao a mikasoi niyan noto, na adun a bagiyan niyan a isa ka awid o satiman a Oonta; go sakun na ako akun sukanian.

73. Pitharo iran: A Ibut ko Allah! Sabunsabunar a kiyatokawan niyo a kuna a ba kami miyakaoma sa ba kami phaminasa ko Lopa, go kuna a ba kami manga tukhao!

فَصَسَّهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَمِلَتْهُ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ٦٨

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ إِذَا هُوَ
إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي آتَانَا حُكْمًا فَلَا
تَبْتَسِّسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ٦٩

فَلَمَّا جَهَزَهُمْ بِمَا هَزَّهُمْ جَعَلَ
السِّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذْنَ مُؤْذِنٍ
أَتَتْهَا الْعِرْجَ إِنَّكُمْ لَسَرِقُونَ ٧٠

فَالَّذِي أَوْقَبُلُوا عَلَيْهِمْ مَا ذَادَ
تَقْدِيرُكُمْ ٧١

فَالَّذِي أَنْفَقُدُ صُوَاعَ الْمَلَائِكَ وَلَمَّا نَجَاهَ
بِهِ حَمْلٌ بَعِيرٌ وَأَنْارِيٌّ زَعِيمٌ ٧٢

فَالَّذِي أَنَّا لَهُ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا حَاجَتَنَا
لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ
سَرِقِينَ ٧٣

74. Pitharo iran: Antona-a i kasala-an o tukhao, o sukano na manga bokhag?

75. Pitharo iran: Aya kasala-an niyan na sadun sa tao a si-i mato-on ko potal iyan, na sukanian ndun i kasala-an niyan. Lagid aya a ipushala Ami ko manga Darowaka!

76. Na ini pho-on niyan ko manga potal iran, ko da pun so potal i Pagari Niyan: Oriyan niyan na ini gumao Niyan pho-on ko potal i Pagari Niyan. Giyaya i Piyakipagan tangan Nami ko Yusuf. Di patot o ba Niyan makowa so Pagari Niyan si-i ko Kokoman o Datu o di so kabaya o Allah. Iphoro Ami sa phipira pangkat so tao a kabaya Ami: Na kao-ombawan so oman i adun a Kata-o niyan o lawanon sa Kata-o.

77. Pitharo iran: O ba miyamanukhao, na kagiya a miyamanukhao si Pagari Niyan gowani. Na piyagunus oto o Yusuf si-i sa gina-wa Niyan, sa da Niyan kiran noto payaga. Pitharo Iyan: A sukano i marata i butad; na so Allah i lubi a Mata-o ko Iphuropa niyo!

78. Pitharo iran: Hai Azis! Mata-an! A adun a Ama Iyan a lokus a miyakatowa, na Kowa-angka so isa rukami a sambi iyan; Mata-an! A sukami na ma-i ilai ami Suka a pud ko Miphipyapiya.

فَالْأُولَاءِ مَا جَرَوْهُ وَإِنْ كُثُرْ
كَذِينَ
٧٤

فَالْأُولَاءِ جَرَوْهُ مَنْ وُجِدَ فِي رَحْلِهِ
فَهُوَ جَرَوْهُ كَذَلِكَ بَخْرِي
٧٥
الظَّالِمِينَ

فَبَدَأَ يَا وَعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِمْ
أَسْتَخْرِجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ
كَذَلِكَ كَذَنَالِيُوسْفَ مَا كَانَ
لِي أَخْدَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا
أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ تَرْفَعُ دَرْجَتِ مَنْ شَاءَ
٧٦
وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ

فَالْأُولَاءِ إِنْ يَسْرِقُ فَقَدْ سَرَقَ
أَخْ لَهُ مِنْ قَبْلٍ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي
نَفْسِهِ وَلَمْ يُبَدِّلْهَا لَهُمْ قَالَ أَنَّمَا
شَرُّهُ كَانَ أَنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا
٧٧
تَصِفُونَ

فَالْأُولَاءِ أَئِهَا الْعَزِيزُ إِنَّهُ أَبَا شَيْخًا
كِبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا
٧٨
نَرِدُكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

79. Pitharo Iyan: A Mulindong Kami ko Allah o ba adun a makowa Mi a rowar ko tao a miyato-on Nami ron so tamok Ami: Mata-an! A Sukami na sa maoto na titlo Kami a Phakasalimbot.

80. Na kagiya a kada-an siran non sa panginam, na sominibai siran a miyagopakat siran. Pitharo o mala kirani: A ba niyo di katawi a Mata-an! A si Ama iyo na Sabunar a Kominowa rukano sa mailot a diyandi a pho-on ko Allah, gowani na mindorat kano makapantag ko Yusuf? Na di akun ndun ngganatan a Inguda-i taman sa di ako pandonwan i Ama, o di na Kokomun ako o Allah; ka Sukaniyan i lubi a mapiya ko manga Kokoman.

81. Baling kano ki Ama iyo, na Tharowa niyo: Hai Ama ami! Mata-an! A so Wata-a Ka na miyamanukhao! Na da-a pishaksian nami a rowar ko kiyatokawan nami, na da rukami i ba ami masiyap so migagaib!

82. Na Isha-ingka so Phagingud a kiyatagowan rukami, go so manga Komokoda a minitho-ona ami ro-o, ka Mata-an kami a titlo a manga bunar.

83. Pitharo Iyan: Kuna, ka pipharasan rukano o manga ginawa niyo so miya-olaola. Na sabar dun a Maliwanag; ka masikun a so Allah

قَالَ مَعَكَادَ اللَّهِ أَنْ تَأْخُذَ إِلَامَنْ
وَجَدَنَا مَتَعَنَا عِنْدَهُ إِنَّا إِذَا
لَظَلِمُونَ

فَلَمَّا أَسْتَيْغْشُوا مِنْهُ خَلَصُوا بِعِيشَةً
قَالَ كَيْرُهُمْ أَنَّمَا تَعْلَمُوا أَنَّ
أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْتِيقًا مِنَ اللَّهِ
وَمِنْ قَبْلِ مَا فَرَطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَمَّا
أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي إِنِّي أَوْيَخُكُمْ
اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَكَمِينَ

أَرْجِعُوكُمْ إِلَى أَيْكُمْ فَقُولُوا يَا بَانَا
إِنَّكَ أَبْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا
بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلنَّفِيْتِ
حَفِظْنَاهُ

وَسَلَّلَ الْقَرِيْبَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا
وَالْعِيرَ الَّتِي أَبْلَغْنَا فِيهَا وَإِنَّا
لَصَدِّقُونَ

قَالَ بَلْ سَوْلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْ
فَصَابَرْ بِجَمِيلٍ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنَّ

na pakatalingoma-an Niyan siran Rakun langon. Mata-an! A Sukaniyan so Mata-o, a Maongangun.

84. Na tiyalikhodan Niyan siran, sa Pitharo Iyan: Hai kiyaontanan so rata-a ginawa Ko ko Yusuf! Na miyakapoti so dowa mata Niyan pho-on ko boko, na Sukaniyan na ba Niyan ndun marurubun.

85. Pitharo iran: A Ibut ko Allah! Di ka dun khada sa Kapukhatadu-mingka ko Yusuf taman sa mabalo! Ka a pakapapata-in, o di na mitapi Ka ko miyamatai!

86. Pitharo Iyan: A aya bo a puphananon Ko ko rata a ginawa Ko go so boko Akun na so Allah, go Katawan Ko pho-on ko Allah so di niyo katawan.

87. Hai manga Wata Ko! lalakao kano na go niyo panguduga so Yusuf go so Pagari Niyan, na di kano khada-i sa panginam ko Limo o Allah: Mata-an! A da-a khada-an sa panginam ko Limo o Allah, a rowar ko pagtao a da Pamaratiyya.

88. Na kagiya a mangadap siran non (sharoman), na Pitharo iran: Hai Azis! Minisogat rukami a go so pagtao ami so morala: Na adun a mini-oma mi a dagangan a garap: Na tarotopi Kamingka sa asad, go shaduka-i Kamingka: Mata-an! A

بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ وَقَالَ يَأَسَفَنِي عَلَى يُوسُفَ
وَأَيْضًا عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ
كَظِيمٌ

قَالَ أَوَّلَ اللَّهُ تَقْتُلُ أَذْكَرُ يُوسُفَ
حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ
الْهَلِكَيْنَ

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوْنِي وَحْزَنِي إِلَى اللَّهِ
وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا
لَا تَعْلَمُونَ

يَتَبَيَّنَ أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ
وَأَخِيهِ وَلَا تَأْتِسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ
لَا يَأْتِشُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ
الْكَفِرُونَ

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا إِيَّاهَا الْعَزِيزُ
مَسَّنَا وَأَهْنَا الصُّرُّ وَجَحَنَّمَ بِضَعَةً
مُرْجَلَةٍ فَأَوْفَ لَنَا الْكِيلَ وَتَصَدَّقَ
عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ

so Allah na mbalasan Niyan so manga barasaduka.

89. Pitharo (o Yusuf): Ino kawan niyo so Pinggolaola, niyo ko Yusuf a go so Pagari Niyan, gowani ko sukano na di kano manga Tata-o?

90. Pitharo iran: Ba Mata-an! A Suka na Suka so Yusuf? Pitharo Iyan: Sakun so Yusuf, go giya-i so Pagari Ko: Sabunar a ini Kalimo Kami o Allah: Mata-an naya! A sadun sa Mananggila go Phantang,-na Mata-an! A so Allah na di Niyan pagilangun so balas ko Miphipiapiya-piya.

91. Pitharo iran: Ibut ko Allah! Sabunsabunar a piyakalubi Ka rukami o Allah, go Mata-an a miyaloi kami a titlo a manga Baradosa!

92. Pitharo Iyan: Da-a pangunsi niyo sa Alongan na-i: (Panguninta-a) Napiyan kano o Allah, ka Sukaniyan i lubi a Makalimo-on ko Pu-phamangalimo!

93. Balingun niyo a Bangkala Akun na-i, na kolobun niyo ko Paras i Ama: Ka-an makatalingoma a Puphakailai. Go pakasonga niyo Rakun so manga ta-alok rukano langon.

الْمُتَصَدِّقِينَ

قَالَ هَلْ عِلْمُنِي مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ
وَأَخِيهِ إِذَا نَسْمَجَهُمُوا

قَاتُلُوا أَئِنَّكَ لَأَنَّتِ يُوسُفَ قَاتَلَ
أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا أَخِيْ قَدْمَتِ اللَّهُ
عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَقَ وَيَصِرْ فَإِنَّ
الَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

قَاتُلُوا أَنَّهُ لَقَدْ أَشَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا
وَإِنْ كُنَّا لَخَاطِئِينَ

قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ يَعْفُرُ
الَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ
الْرَّحِيمِينَ

أَذْهَبُوا يَقْمِصِي هَذَا فَلَوْهُ عَلَى
وَجْهِهِ أَنِّي يَأْتِيْ بَصِيرًا وَأَنْوَفِ
يَا هَلِيلِكُمْ أَجْمَعِينَ

94. Na kagiya a makaliyo so puphulalalakao, na Pitharo i Ama iran: A Mata-an! A Sakun na tithe Akun a maguguda so Bao o Yusuf: O di Ako niyo Mbaloya a lalong.

95. Pitharo iran: Ibut ko Allah! Mata-an! A Suka na matatago Ka dun ko kiyaribat Ka a andang.

96. Na kagiya a makaoma so Puphanonotholan sa mapiya, na inikolob iyan (so Bangkala) ko Paras (o Yaqoub), na somiyonod ko Kapuphakailai Niyan. Pitharo Iyan: Ba Ko rukano da Tharowa, Mata-an! A Sakun na katawan ko pho-on ko Allah so di niyo katawan?

97. Pitharo iran: Hai Ama ami! Panguniyangka a Kama-ap rukami o manga dosa mi, Mata-an! A su-kami na miyabaloj kami a manga Baradosa.

98. Pitharo Iyan: Ipanguni Akun sukano dun sa Ma-ap ko Kadnan Ko: Mata-an! A Sukaniyan so Man-api, a Makalimo-on.

99. Na kagiya a somulud siran ko Yusuf, na inikakup Iyan so dowa Lokus Iyan, go Pitharo Iyan: A solud kano sa Missir ka Omiyog so Allah na somasarig kano.

100. Na Piyakadarpa Iyan so dowa a Lukus Iyan ko Panggao, go somiyondong siran non sa Ka-

وَلَمَّا فَصَلَّتِ الْعِرْقَاءَ قَالَ أَبُوهُمْ
إِنِّي لَأَحْدِرِيهِ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ
تَقْنِدُنِي

٩٦

قَالَ الْوَالِدَةُ إِنَّكَ لَغَيْرِ صَلِيلِكَ

الْقَدِيرُ

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَقْلَمَهُ عَلَى وَجْهِهِ
فَأَرْتَدَ بَصِيرَهُ قَالَ أَلَمْ أَقْلِمْ لَكُمْ إِذِ
أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

٩٧

قَالُوا يَا بَانَا أَسْتَغْفِرُ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا
خَاطِئِينَ

٩٨

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ

هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ

٩٩

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوْيَ إِلَيْهِ
أَبُوَيْهِ وَقَالَ أَدْخُلُوا مِصْرَ إِنْ شَاءَ
اللَّهُ أَمْنِينَ

١٠٠

وَرَفَعَ أَبُوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُولَهُ
سُجَّدَ وَقَالَ يَا بَنَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَتِي

pangalimbaba-an. Na Pitharo Iyan: Hai Ama! Giya-i so Ta-abir o Tagi-nupun Ko gowani! Sabunar a biyaloi Sukaniyan o Kadnan Ko a bunar! go Sabunar a Phipiyapiya-an Nako Niyan gowani a pakaliyon Nako Niyan kokalaboso, go Piakaoma Kano Niyan a pho-on ko pagonayan (sa Palistine), ko oriyan o kiyabinasa-a Rakun o Shaitan a go so manga Pagari Ko. Mata-an! A so Kadnan Ko na mala i Gagao ko kabaya Iyan. Mata-an! A Sukaniyan so Mata-o, a Maongangun.

101. Kadnan Ko! Sabunar a bigan na Kongka sa Kapa-ar, go Indina-ongka Rakun so Ta-awil o manga Tothol,- a Miyadun ko manga Langit a go so Lopa! Suka i Panarigan Nakun ko doniya go so Akhirat. Tarima-a Kongka a Mbabayorantang Ruka, go pakaraota Kongka ko manga Bilangatao.

102. Giyaya man na pud ko manga Tothol a Migagaib, a Iphagilaham Ami Ruka (Ya Muhammad): Na di Ka kiran makamasa gowani a pagopakatan niran so showa-an niran, a siran na Puphagantangan siran.

103. Na da ko kadakulan ko manga Manosiya apiya i kashabnar Ka o ba siran Paratiyaya.

104. Na kuna a ba Ka kiran saya phanguni sa sokai: Da-a antapiyan

١٣
مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّ حَقًا وَقَدْ أَحَسَّ
فِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السَّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ
مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ تَرَأَتِ الشَّيْطَانُ
بَيْنِ وَبَيْنَ إِلَحْوَتِنَّ إِذْ رَبِّ لَطِيفٌ لِمَا
يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

١٤
رَبِّ قَدْ أَتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ
وَعَلَمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَأَطَرَ
الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْتَ وَلِيٌّ فِي
الْدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا
وَالْحَقِيقِي بِالصَّدِيقِينَ

١٥
ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهُ إِلَيْكَ
وَمَا كُنْتَ لَدَهُمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَنْهُمْ وَهُمْ
يَنْكُرُونَ

١٦
وَمَا أَكَثَرُ النَّاسِ وَلَوْحَرَضَتْ
بِمُؤْمِنِينَ

١٧
وَمَا تَشَأُلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنَّهُوَ إِلَّا

a rowar sa undao ko manga Kadun.

105. Na madakul a Tanda a matatago ko manga Langit a go so Lopa a pukhasagadan niran Sukaniany, a siran na di iran tatago-on sa ginawa!

106. Go di Pharatiyaya-an o kadakulan kiran so Allah inonta o misasarta-on a Kapuphanakoto iran!

107. Ba siran sasarig sa da-a makatalingoma kiran a khikolob a siksa o Allah,- o di na di kiran makatalingoma so Bangkit a mitalumba, a siran na di iran mai-inungka?

108. Tharowangka: A giya-i okit Akun: A Ipuphanolon Akun so (Kaparatiyaya-a ko) Allah,- si-i ko marayag a karina,- Sakun a go so tao a Miyonot Rakun. Na Soti so Allah! Go di Ako pud ko manga Pananakoto!

109. Na da-a Siyogo Ami ko Miya-onsa an Ka (Ya Muhammad) a rowar sa manga Mama, a Phagliahaman Ami Siran,- a pud ko tao ko manga Ingud. Ba siran da lalakao ko Lopa, ka-an niran mailai o antona-a i miyambutad o kiyabolosan o siran a miya-onsa a niran? Na Mata-an a so Ingud a Maori i lubi a mapiya, a ruk o siran a Miyamanggila. Ba da-a manga Sabot iyo?

ذَكْرُ الْعَالَمِينَ ﴿١٤﴾

وَكَيْنَ مِنْ إِلَهٍ فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ يَمْرُونَ عَنِّيهَا وَهُمْ عَنْهَا
مُعَرِّضُونَ ﴿١٥﴾

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا
وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٦﴾

أَفَأَمْنَوْا أَنْ تَأْتِيهِمْ عَذَابُ اللَّهِ
أَوْ تَأْتِيهِمُ الْسَّاعَةُ بَقْتَةً وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٧﴾

قُلْ هَذِهِ سَيِّلٌ أَذْعُوا إِلَى اللَّهِ عَنِ
بَصِيرَةٍ أَنَّا وَمَنْ أَتَبَعَنِي وَسُبْحَنَ
اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُسْتَكِبِينَ

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا
نُوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرْبَى أَفَلَمْ
يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَفَ كَانَ عَذَابُهُمْ أَنَّهُمْ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آتَقَاهُمْ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٩﴾

110. Taman, sa kagiya a kada-an sa panginam so manga Sogo go miya-antang Iran a Mata-an! a Siran na Sabunar a Piyakambokhag Siran, na Miyakaoma kiran so Tabang Ami, na siyabut Ami so tao a kabaya Ami. Na di kharun so siksa Ami ko pagtao a manga rarata i ongar.

111. Sabunsabunar a adun a matatago ko manga Totholan kiran a thoma ko manga papantas i akal. (giya Qur-an naya) na kuna a ba Tothol a Puphangumba-alan, na ogaid na initanto ko miya-onan Niyan, go osayan ko langowan taman, go Torowan go Limo ko pagtao a Mapaparatiyaya.

Surah Al-Ra'd-13

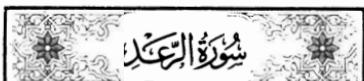
Si-i ko ngaran o Allah, a Masa-lingga-gao, a Makalimo-on.

1. Alif Lam Mim Ra. So Allah i Mata-o ko paka-a antapan Niyan non. Giyaya so manga Ayat ko Kitab: Na so Initoron Ruka a phoon ko Kadnan Ka na Bunar; na ogaid na so kadakulan ko manga Manosiya na di siran Mapaparatiyaya.

2. So Allah so iniporo Iyan so manga Langit a da-a manga Polaos a khailai niyo Sukaniyan; oriyan niyan na Pithandingan Niyan

حَتَّىٰ إِذَا أَسْتَيْسَ الرَّسُولَ وَظَلَّوْا
أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَاءَهُمْ نَصْرًا
فَنَجَّىٰ مِنْ نَّشَاءٍ وَلَا يُرِدُ بِأَسْنَاعِ
الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ١٦

لَقَدْ كَاتَ فِي قَصَصِهِمْ عِدَةً لَا يُؤْلِي
إِلَّا لَبَّىٰ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفَرِّغُ
وَلَا كَيْنَ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَنَقْصِيلَ كُلُّ شَيْءٍ وَهُدَىٰ
وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ١٧

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرْ تَلَكَّءَ إِيَّتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنْزِلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يُؤْمِنُونَ ١٨

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا
ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَحَرَ الشَّمْسَ